

INDLEDENDE NOTE

*“Clavigo ... var en bedrager, et
afskyeligt menneske, som koldt
og hjerteløst har gjort mig
grænseløs ulykkelig”*

Det var en omtale af et brudt ægteskabsløfte i den franske forfatter og dramatiker Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' (1732-1799) erindringer (*“Mémoires”*, 1774), der gav Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ideen til dramaet *“Clavigo”* (1774).

De Beaumarchais, kendt for *“Barberen i Sevilla”* (*“Le Barbier de Seville”*, 1775) og *“Figaros Bryllup”* (*“Le mariage de Figaro”*, 1784), fortæller i sine erindringer, at han i 1764 rejste til

Forfatteren Pierre Beaumarchais. Med sine “Mémoires”, hvor han blandt andet angreb domstolenes uretfærdighed og bestikkelse, blev han populær i hele Frankrig.

Madrid i Spanien for, på sin søster Marie Beaumarchais' vegne, at hævne sig på den spanske forfatter José Clavijo y Fajardo (1730-1806), som havde lovet hende ægteskab, men brudt løftet.

I Goethes drama er Marie Beaumarchais tyngtet af sorg over, at Clavijo har brudt sit løfte om ægteskab. Clavijo er derimod lettet og glad for den genvundne frihed. Han har det godt med sin beslutning. Han havde nemlig været i splid med sig selv, mellem på den ene side karriere og på den anden side ægteskab og dermed familie og de pligter, det medfører. Men nu er valget truffet: karriere og frihed.

Clavijo, der hos Goethe er skildret som en åndrig og elskværdig embedsmand, vil, som han siger, opad, opad i graderne og det er en hæmsko, hvis man er gift, mener han, for så

Forfatteren José Clavijo y Fajardo, der havde lovet at gifte sig med Beaumarchais' søster. Beaumarchais opholdt sig i ti måneder i Madrid, hvor han samtidig var på forretningsrejse.

kommer man til at spille alt for meget tid i selskab med kvinder.

At love Marie Beaumarchais ægteskab var, indrømmer han, en stor dumhed. Overfor Marie Beaumarchais' broder erkender Clavigo – hårdt presset – at han er et afskyeligt menneske, der har bedraget, forrådt og nedværdiget hende, uden hun har gjort ham noget. Og han beslutter imidlertid – trods meget modstand fra sin ven Karlos side, der håner og spotter ham, fordi han bøjer sig for presset – i stedet for at følge sit oprindeligt mål om karriere og frihed, at vende tilbage til Marie Beaumarchais og gifte sig med hende. Men dramaet ender ikke lykkeligt, idet Marie Beaumarchais dør. Hendes broder er rasende. Han dræber Clavigo, der dør, mens han holder den døde Marie Beaumarchais' hånd i sin.

Goethes "Clavigo" blev første gang opført på Det Kongelige Teater i efteråret 1809, og opført i alt fire gange, med Peter Thun Foersom (1777-1817) som Clavigo og Ellen Marie Heger (1774-1842) som Marie Beaumarchais.

Det var før Kierkegaard blev født. Efterfølgende blev det herhjemme – i Kierkegaards levetid – kun opført én gang, nemlig få uger